

Sanatan de Jongh Swemer

Onderweg...

Avonturen en inzichten van een wereldreiziger

Tweede, geïllustreerde druk

Tijdens een wereldreis trof Sanatan de Jongh Swemer in India de hippies van Goa en zag in Poona de leermeester Bhagwan Shree Rajneesh (nu bekend als Osho). Diens visie inspireerde hem: een samenleving gebaseerd op meditatie en bewustzijn.

Sanatan werd sannyasin en leefde enige jaren in de communes in Amsterdam en Rajneeshpuram (V.S.). Hij was hoofdredacteur van de Nederlandse Rajneesh Times en was getuige hoe Bhagwan werd gearresteerd en gedeporteerd uit

Amerika. Hij was in Poona toen enige jaren later de leermeester daar overleed.

Daarna zwierf hij, vaak in gezelschap van Elsja Lewin, door landelijk India en Indochina met lokale bussen, treinen, jeeps en ossewagen. Hij bezocht vele ashrams, waaronder die van Ramana Maharshi en ontmoette inspirerende leraren, zoals Poonjaji, Isaac Shapiro, Shantimayi, de Dalai Lama en Thich Nhat Hanh. Ook was hij op de Kumbha Mela, de grote samenkomst van miljoenen sadhus, de heilige mannen van India. De lezer kan volgen hoe, door de jaren heen en met veel avonturen, de inzichten van Sanatan zich verdiepen om de zin van het leven te doorgronden.

‘Een interessante ontdekkingsreis! Ik heb het in een ruk uitgelezen.’ (*Wibo van der Linde, TV journalist en producer*)

‘Ik heb genoten van dit boek, een heel prettige stijl van schrijven en inhoudelijk indrukwekkend.’ (*Martin Kind, docent*)

‘Sanatan is een rasverteller en neemt de lezer helemaal mee in al zijn avonturen.’ (*Prajnaparamita, Advaita leraar*)

‘Prettig leesbaar met veel oog voor grappige details en geeft een goed inzicht in het actuele leven van een zelfzoeker.’ (*Ojas de Ronde, counsellor en coach*)

‘Goed geschreven, boeiend en leest als een trein.’ (*Hans Plomp, schrijver*)

‘De boeiende verhalen zijn zeer reislustopwekkend.’ (*Theo Kley, kunstenaar*)

Uitgeverij Magister

NUR 508 (Reisverhalen)

www.magisteruitgeverij.nl

Onderweg...

Avonturen en inzichten van een wereldreiziger

'Whenever in doubt, say yes!' (Osho)

'The Path is the Goal!' (Mahatma Gandhi)

Sanatan de Jongh Swemer

In dank aan al mijn leraren!

Sanatan de Jongh Swemer, *Onderweg... Avonturen en inzichten van een wereldreiziger*
Copyright © 2015 Sanatan de Jongh Swemer.

Voor deze speciale uitgave met foto's van de auteur en Elsja Lewin en foto's uit haar archief:

©2016 Sanatan de Jongh Swemer en Uitgeverij Magister

Bibliografische imprint: Artscience

Omslag en opmaak: Ewout Storm van Leeuwen

Foto omslag en foto auteur: Elsja Lewin

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

magisteruitgeverij@gmail.com

www.magisteruitgeverij.nl

www.boekenroute.nl (webwinkel)

NUR 508 (Reisverhalen), 341 (Esoterische en spirituele roman)

ISBN 978.94.92079.12.1 (paperback) geïllustreerde heruitgave

ISBN 978.94.92079.09.1 (eboek)

Inhoud

1- Nachtbus naar Hippieland	9
2- Ik ontmoet Bhagwan Shree Rajneesh	19
3- Het Vikingmeisje in Afrika	34
4- Van de woestijn naar de fjorden	46
5- Een drugsdode in Shantipur	57
6- Bhagwan verlaat Poona	65
7- Een expat-swami in Nairobi	72
8- Met de bus door Amerika	83
9- Home on the Ranch	83
10- Hampi, land van de apenkoning	93
11- In de Amsterdamse sannyascommune	105
12- Drama in het Paradijs	117
13- Amerika versus Rajneeshpuram	121
14- Van de commune naar Shantipur	130
15- Dansende dolfijnen	135
16- Als een vogel in vrije vlucht	138
17- Astroloog onder een boom	149
18- Naar de Himalayas	148
19- Heilige mannen in as	164
20- Een indringende droom en ervaring	170
21- De dood van Bhagwan	176
22- In de ashram van Sathya Sai Baba	184
23- In de ban van Ramana Maharshi	191
24- Een utopische stad in wording	201
25- Bij de zingende swami	207
26- Ontmoetingen met de Dalai Lama	215
27- Naar de bakermat van Bhagwan	222
28- Een voorspelling en een satori	226
29- Met Andrew in Bodh Gaya en Nepal	237
30- Knuffelgoeroe en Palmbladastroloog	248
31- De Leeuw van Lucknow	258
32- Ontmoetingen met Shantimayi	273
33- Inzicht en Liefde	282
34- Het mysterie van de grot	286
35- Bij Thich Nath Hanh in Frankrijk	290
36- Een magische reis door Vietnam	300
37- De trek naar de Oceaan	308
38- Aldus sprak de oude Indiaan	311

Sanatan de Jongh Swemer

Al op jonge leeftijd besloot Sanatan de Jongh Swemer een avontuurlijk leven te leiden. Mogelijk omdat hij werd geboren op een tropisch eiland in het toenmalige Nederlands-Indië.

Als stuurman op de grote vaart bevoer hij de wereldzeeën. Weer aan de wal was hij in Hilversum werkzaam bij de omroep, tot de reislust hem te machtig werd en hij vele jaren voor de V.N. in ontwikkelingsprojecten in de derde wereld werkte en tussendoor lange reizen maakte.

Na zijn ontmoeting met Bhagwan Shree Rajneesh, later bekend als Osho, begon ook zijn innerlijke reis. Na diens dood ontmoette hij tijdens avontuurlijke tochten, de meeste door India, vele leermeesters. Zijn ervaringen zijn verwerkt in dit boek "Onderweg..".

Momenteel woont Sanatan de Jongh Swemer met zijn levenspartner in Amsterdam, waar zij samen een Reikicentrum leiden en les geven (*www.buisaanderivier.nl*).

Op zijn Facebook pagina: Sanatan de Jongh Swemer, kunt u verder kennis met hem maken.

Proloog

Het begon bij de Hippiëes die, na het puinruimen van de Tweede Wereldoorlog en de wederopbouw, op zoek gingen naar een nieuw soort samenleving van liefde, zonder oorlogen en belemmerende oude regels en instituten. 'Peace and Love' en 'Flowerpower' waren hun credo's. De avontuurlijksten onder hen trokken met de Magic Bus naar India waar zij geestverruimende middelen vonden, maar ook leermeesters ontmoetten die hen de weg naar hun idealen wilden wijzen met meditatie, yoga en wijsheid.

Het gevolg was dat aan de randen van de westerse maatschappij veranderingen plaats vonden die nog steeds doorwerken. Yoga en meditatie zijn nu algemeen geaccepteerd evenals alternatieve geneeswijzen. Woorden als 'goeroe' en 'avatar' zijn algemeen aanvaarde begrippen geworden. Mensen zijn zich bewuster geworden van de natuur, de toestand van de planeet en zichzelf.

Deze zachte revolutie begon met fenomenen als idealistische woongemeenschappen en communes en de opkomst van goeroes en leermeesters, voornamelijk uit India.

Een van de meest bekende van hen, in de jaren zeventig en tachtig, was Bhagwan Shree Rajneesh. Met zijn zeer controversiële uitspraken haalde hij vaak de media. Omdat hij voor vrije seks was, werd hij wel seksgoeroe genoemd en hij kreeg veel bekendheid omdat hij een vloot van Rolls Royce auto's tot zijn beschikking had, waarvan men abusievelijk meende dat die zijn persoonlijk eigendom waren.

Hij had honderdduizenden volgelingen, in Europa, Noord- en Zuid Amerika en Australië. Een verrassend hoog percentage had een universitaire of hogere beroepsopleiding. Ze kleedden zich in het rood, waardoor ze overal herkenbaar waren en trokken veel aandacht.

Naast Bhagwan kregen veel meer Indiase leermeesters bekendheid in het westen. Zij leidden westerlingen op die ook weer de inzichten, wijsheden en methodieken van hun leraren verspreidden.

Veel van deze gebeurtenissen maakte ik persoonlijk mee.

Ik was niet op een goeroetrip, maar had wel mijn kritiek op de westerse voorwaarden om gelukkig te zijn: het verkrijgen van status en verzamelen van bezit. Was ik daarvoor op deze planeet gekomen? Was dit nu waar het leven om gaat? Ik voelde me als een “Rebel without a cause”. Ik wist wel waar ik tegen was, maar het was voor mij niet duidelijk waar ik dan voor was.

Op een wereldreis van Polynesië, waar ik voor de VN gewerkt had, op weg naar Europa, eind jaren zeventig, trof ik in India de hippies van Goa. Daar werd ik verwezen naar een bijzondere leermeester in Poona: Bhagwan Shree Rajneesh. Ik ontmoette hem en werd getroffen door zijn krachtige persoonlijkheid.

Ik reisde door naar Afrika en nieuwe avonturen. Onderweg las ik enige boeken van Bhagwan. Zijn visie sprak mij aan: een samenleving gebaseerd op meditatie en bewustzijn. Daarmee wilde hij experimenteren in communes rond de wereld. Dit was een rebellie waar ik VOOR kon zijn.

Na ruim een jaar besloot ik in deze experimentele karavaan mee te reizen en werd sannyasin. In het rood werkte ik nog een jaar voor de VN in Nairobi, Kenya, maar wilde daarna de commune in: alles meemaken.

Ruim vijf jaar beleefde ik de vele intense aspecten van het communeleven in zowel Amsterdam als in de VS, in Rajneeshpuram. Een turbulente tijd.

Na de dood van Bhagwan in Poona, waar ik bij zijn crematie was, in 1990, zwierf ik jarenlang door India en Indo-China, op zoek naar avontuur en waarheid. Ik ontmoette veel leermeesters, waaronder Poonjaji, Isaac Shapiro, Shantimayi, Thich Nhat Hanh en de Dalai Lama. De meesten interviewde ik. Hun wijsheden en eigen ervaringen verdiepten mijn inzichten.

Mijn reisavonturen, belevenissen in de communes en levenservaringen zijn verweven in dit boek.

Nachtbus naar hippieland

De slaapbus hotst en slingert door de koele Indiase nacht. We doorkruisen de Westerse Ghats, de bergketen die, vanaf Mumbai, als een ruggengraat langs de westkust van noord naar zuid loopt. Van de Deccan hoogvlakte zijn we op weg naar de zee. Naar Goa.

Die plaats heeft een grote invloed op mij gehad. Toen ik daar in de jaren zeventig voor het eerst was, kwam ik op een spoor dat mijn leven totaal overhoop haalde. Het leidde tot ontmoetingen en ervaringen die mij raakten tot op het bot en die van mij zelfs een maatschappelijke paria maakten. Ook tijdens latere bezoeken aan Goa overkwamen mij vreemde en onverklaarbare gebeurtenissen.

En nu ben ik weer op weg naar die plek. Met vriendin Elsja. Hoe zal dat deze keer zijn?

Elsja en ik rollen tegen elkaar in een klein bovenbed. De ene keer worden we tegen het raampje gedrukt en even later botsen we tegen de stang die moet voorkomen dat we uit bed vallen.

We kozen voor een airconditioned bus. Niet omdat de buitentemperatuur dat nodig maakte, maar omdat je dan zeker bent dat de ramen sluiten en niet tochten.

Ik ken mensen die, alleen reizend, boekten voor een slaapbus en bij het instappen tot hun schrik merkten dat ze zo'n nauw bed moesten delen met een forse zwetende Sikh met tulband, baard en buik. Geen pretje. Vrienden van ons voorkomen dat door twee slaappleatsen te boeken en hun rugzak of reistas naast zich te nemen.

Niettemin is deze slaapbus een grote vooruitgang sinds ik in de jaren zeventig voor het eerst dezelfde rit maakte. In een oude houten bus met rechte harde stoelen en permanent tochtende ramen. De weg was toen nog slechter en ik was blij dat we om de paar uur stopten bij een klein theestalletje in het holst van de nacht, langs een eenzame weg en ik een warme chai kon drinken, Indiase thee met melk en suiker. Mannelijke passagiers zochten dan meteen een boom op of stonden wijdbeens in het vrije veld. Vrouwen

moesten de nacht in lopen, op zoek naar een bosje om achter te hurken. Soms waren er geen bosjes. Indiase vrouwen zijn dan heel handig om zich te kunnen afschermen met een slip van hun sari. Die theepauzes zijn nog steeds zo. Elsja is dan ook heel geroutineerd geworden in het ophouden van een sarong, die ze altijd bij zich heeft. Vooral wanneer plussende mannen in het donker afdwalen richting vrouwen. In het bijzonder als er een, mogelijk onhandige, westerse vrouw bij is.

Zo reizen is afzien, maar ook avontuurlijk.

Ik hou van reizen en van avontuur. Misschien wel omdat mijn wieg aan de evenaar stond. De prille jaren van mijn jeugd bracht ik door in het voormalige Nederlands-Indië, totdat ons gezin met de boot naar Nederland repatrieerde. Met die achtergrond kon ik niet meer goed aarden in het kleine koude kikkerlandje. Iets in me bleef trekken naar de horizon, naar gebieden die weidser zijn, minder geregeld en minder vol. Zo ben ik een reiziger geworden en ontdekte dat reizen niet slechts een kwestie is om van A naar B te komen. Het avontuur zit in de reis zelf, het ongewisse, het onzekere. Niet weten waar je de komende nacht terecht zult komen. In wat voor bed je zult slapen. Het avontuur zit in onverwachte wendingen. Tegenslagen en verrassingen die later juist de verhalen worden van avontuur.

Ik heb veel gereisd. En wie veel reist kan veel vertellen.

Wie ben ik? Ik werd geboren zonder naam. De namen die mijn ouders me gaven staan in mijn paspoort. Maar de laatste tientallen jaren kent men mij als Sanatan. Hoe dat is gekomen vertel ik later. Maar wat voor naam ik ook draag, ik ben dezelfde persoon. Het uitvinden van wie of wat dat is, is een deel van mijn verhaal.

Maar op dit moment ben ik gewoon blij dat ik gezellig naast Elsja met de krullen in de slaapbus lig.

Over de nauwe slingerende bergweg rijden voornamelijk hoog opgeladen vrachtauto's, waarvan de meeste voorzien zijn van een uitbundige feestverlichting van gekleurde lampjes. We passeren veel andere nachtbussen. Alleen in de nacht is er kans dat je enigszins op tijd kunt zijn. Alle wagens hebben verblindend groot licht aan en in haarspeldbochten ontstaan soms opstoppingen.

pingen met ronkende motoren, die dikke dieseldampen de nacht in blazen. Een late afnemende maan laat ons beboste berghellingen zien met op de flanken een bewegend snoer van voort kruipende autolichten, van de weg die voor ons ligt.

We zijn van Poona op weg naar Goa.

Bij het eerste daglicht rijden we over de grens van de kleine Indiase kuststaat, die lange tijd een Portugese kolonie was en pas in 1961 werd overgedragen aan India. Een vrijwel bloedeloze machtswisseling.

De invloed van de katholieke Portugezen is nog duidelijk zichtbaar. Elsja en ik kijken met onuitgeslagen ogen naar de dorpjes die we passeren, kleine stenen huisjes met veranda in de schaduw van kokospalmen en mangobomen. Ze worden vaak overheerst door witte kerkjes met een bel bovenin de voorgevel, zoals je ook op het Portugese platteland ziet.

Grotere plaatsen hebben minikathedralen met trappen naar bordessen en de onvermijdelijke kunstrots van Lourdes op het voorplein, met beelden van de heilige Maria en het meisje Bernadette aan wie zij verschenen zou zijn.

De meeste winkeltjes die we passeren zijn nog dicht, maar het ochtendverkeer is op gang gekomen met heel veel motoren en scooters. Schoolkinderen in uniform met rugtassen lopen naar school, op weg naar hun toekomst. De jongens in korte broek, de meisjes in rokken tot ver over de knie en het lange, glanzende zwarte haar in vlechten. We rijden langs rijstvelden, omzoomd door kokospalmen. Een tropisch landschap dat me doet denken aan Indonesië. Heuvels van rode aarde, begroeid met cashew bomen.

De zon begint net boven de huizen uit te komen als we het plaatsje Mapusa (uitspraak Mapsa) binnenrijden en stoppen tussen de taxistandplaats en de markt die nog gesloten is. Een luidruchtige drom chauffeurs, de riksja- en taxiwallahs, dringen bijna de bus binnen en vragen luid waar iedereen naar toe moet.

Elsja, nog moe van te weinig slaap, schudt haar krullen los en klimt na mij uit het bovenbed. Samen met andere passagiers vechten we ons een weg naar buiten, door de groep opdringerige vervoerders. We negeren ze en lopen met onze reistassen naar een theestalletje en bestellen twee glazen chai. Die tactiek hebben we geleerd.

Geamuseerd kijken we toe hoe medepassagiers bijna ontvoerd worden naar

taxi of motorriksja. Tegen de tijd dat onze chai op is, is ook de drukte voorbij en hebben we de vervoersprijs geïnformeerd bij de chai wallah, de uitbater van het theestalletje. Met deze kennis kunnen we rustig onderhandelen over ons eigen vervoer.

Het zwartgele taxibusje rijdt ons het stadje uit over een steeds drukker weg, waarlangs de winkeltjes nu open zijn voor de eerste klanten. We passeren dorpjes in het groen, stadjes met markten en kerken, beboste heuvels en natte rijstvelden die de lichtblauwe ochtendlucht weerspiegelen.

Helaas komen we ook langs een uitgebreid veld dat omringd is met bosjes, die niet kunnen verbergen dat daarachter enorme vuilnisbelten liggen, waarboven zwermen kraaien vliegen. De stank van verrotting waait even door de autoramen.

Goa heeft geen vuilnis ophaalsysteem. Iedereen verbrandt zijn eigen vuil of gooit het op plaatsen zoals deze.

Gelukkig rijden we weer snel langs lieflijke dorpjes tussen weelderig tropisch groen.

Mijn gedachten gaan terug naar de eerste keer dat ik naar Goa kwam. Het was in 1978, dus ruim drie decennia geleden, toen een reis naar India nog iets uitzonderlijks was.

Ik was op een wereldreis, die was begonnen op Samoa, een eiland in Polynesië, waar ik voor de V.N. als adviseur bij de radio had gewerkt. Hoppend over diverse eilandengroepen in de Stille Oceaan, was ik via Australië, Indonesië en Sri Lanka naar Zuid India gekomen. Onderweg had ik gehoord over het hippieparadijs Goa en ik was benieuwd.

In een gammele bus met open ramen, waar net zoveel stof als wind doorheen woei, kwam ik aan in het Goaanse vissersdorpje Anjuna. Zodra ik uitstapte werd ik belaagd door jongetjes die een kamer te huur aanboden, zodat ik met hun hulp al snel een plekje vond met uitzicht op de schitterend blauwe zee. De jongetjes vertelden me dat er een bijzondere markt was: de hippiemarkt. Dat wilde ik zien. Ik zette mijn reistas op het bed, sloot de kamer af met mijn eigen hangslot en liep er heen langs de rotsige kust met kleine witte zandstrandjes.

De markt vond plaats tussen de palmbomen van een kokosplantage. Alle koopwaar was op de grond uitgestald. De kopers waren voornamelijk de wat

rijkere Indiërs uit Maharashtra, de aangrenzende Indiase staat. De verkopers waren jonge westerlingen in diverse stadia van verval. In die tijd waren goede westerse artikelen als echte spijkerbroeken, goede jacks, elektronica, zakmessen, slaapzakken, rugzakken en dergelijke, moeilijk te krijgen in India. Vooral originele Levi jeans waren erg in trek. Voor de Indiërs waren die een statussymbool.

Ik zag westerse meisjes, maar vooral jongens, die stuk voor stuk hun persoonlijke spullen verkochten om zo lang mogelijk in India te kunnen blijven. Bijna allen hadden lang haar en er waren veel baarden. De meesten zagen er nog redelijk gezond uit, maar er waren ook broodmagere types met warrige haardossen en holle ogen, slechts gekleed in een lungi, de Indiase sarong. Zo te zien waren zij al jaren in India en hadden ze hun spullen al lang verpatst. Om wat geld te kunnen maken verkochten ze zelfgemaakte cake of bakten een pannenkoek in een oude pan boven een houtvuurtje tussen drie stenen. Klaar terwijl u wacht.

Ik bekeek deze hippies met belangstelling. Zij waren uit het systeem gestapt en naar het oosten gereisd. Als trekvogels die een innerlijke roep volgen. Of gewoon voor het avontuur en de uitdaging van het onbekende. Wat zochten ze, wat hoopten ze te vinden? Waren zij de voortrekkers van een nieuw soort pioniers? Het moest toch enige moed vereisen om huis en haard en andere zekerheden achter te laten, op weg naar het ongewisse.

Uit een gevoel van medeleven kocht ik bij een broodmagere jonge man in een gele lungi en een paar kettingen om zijn hals, een dikke plak chocoladecake die er lekker uit zag en die ik langzaam oppeuzelde terwijl ik, net als de Indiërs, langs de uitgestalde kleren en reisspullen liep en luisterde naar het loven en bieden in half Engels en half Hindi.

De chocoladecake smaakte tot mijn verrassing erg goed en na een rondje markt liep ik terug naar dezelfde magere jongen voor nog een plak.

De jongen keek mij aandachtig aan met een geamuseerde vonk in zijn ogen en weigerde mij nog een stuk cake te verkopen. Dat begreep ik niet en lichtelijk geïrriteerd slenterde ik verder, weg van de markt, tussen de kokospalmen door, naar de zee.

Al lopend voelde ik een merkwaardige sensatie. Het was alsof ik steeds lichter werd en een blij gevoel doorstroomde me. Alle kleuren om me heen

werden helderder en de contouren van de natuur scherper. De bladeren van de kokospalmen waren een briljant groen tegen een spetterend blauwe lucht. De bladeren wuifden en wenkten naar me met een lieflijke gratie. Het aanvankelijk dorre gele gras onder mijn voeten leek wel van goud. De zee die ik tussen de palmen door zag, schitterde me toe. Het schuim op de golfjes vormde belletjes die naar de hemel stegen.

Ik zweefde langzaam naar de zee toe, over een strand van diamanten en edelstenen. De zwarte stukken rots in de branding blikkerden in het zonlicht alsof ze met zilver bedekt waren. De wereld was prachtig, heerlijk, vol geluk en oneindig, oneindig, oneindig.

Ik heb geen idee hoe lang ik vol verwondering in het zand gezeten heb. Het was alsof tijd voor mij niet bestond. Ik was in het permanent eeuwige. Soms verscheen in mijn blikveld een glimlachend gezicht en dan was er weer de overdonderend schitterende natuur en het gevoel van diep geluk. Slechts heel langzaam begon de omgeving weer zijn normale vormen en kleuren terug te krijgen.

Het duurde enige tijd voordat ik het gevoel had dat ik veilig geland was na deze onverwachte trip. Ik begreep nu waarom die jongen mij geen tweede chocolade plak wilde verkopen. Hij kende zijn waar en had gezien dat ik nog nooit van space-cake had gehoord. Achteraf was ik blij met zijn gevoel van verantwoordelijkheid, door mij een tweede plak te weigeren, wat hem dus geld kostte.

Ik stond voorzichtig op en liep langzaam verder over het zand langs de zee.

Het strand eindigde in een hoge zwarte rotspartij. Tegen de rotsen en ver genoeg op het strand om bij hoog tij droog te blijven, was een primitief hutje, gebouwd van bamboe en bladeren. De ingang was versierd met snoeren van schelpen. Naast het hutje was een vuurplaats van stenen, waarnaast enige zwartgeblakerde pannetjes. Eetgerei hing aan een boomtak die in de grond was gestoken. Aan die tak hing ook een mandje met groenten en fruit. In de hut zag ik een paar slaapmatten liggen. Over een gespannen touw hingen enige verschoten en verstelde kleren.

Voor de hut zaten twee jonge mannen op matjes. Ze hadden lang haar tot ver over de schouder en baarden en waren slechts gekleed in lungi's. De een

was bezig om met zijn zakmes van een stuk bamboe een fluit te snijden. Half afgemaakte fluiten lagen naast hem. De andere jongen zat te lezen in een verformfaaid en beduimd boek. Later zag ik dat het een Engelse vertaling was van de Upanishads, een van de oudste heilige hindu geschriften.

Deze hippies zagen er heel anders uit dan de meeste jonge mensen die ik op de markt had gezien. Deze jongens waren ook mager, maar tanig, gebruid en gezond. Ze keken helder uit hun ogen en glimlachten uitnodigend toen ik op ze af liep om een praatje te maken. De fluitenmaker bleek een Amerikaan en heette Eric. De man met het boek kwam uit Ierland en stelde zich voor als Danny.

Ik vroeg hoe ze hier terecht gekomen waren en ze bleken een interessante tijd achter de rug te hebben.

Eric en Danny hadden elkaar in India ontmoet en het klikte meteen omdat ze dezelfde interesse hadden. Een zoektocht naar wijsheid.

Ze waren op mystieke en heilige plaatsen geweest, zoals Varanasi aan de heilige Ganges, de beroemdste pelgrimsplaats voor hindoes.

Ze hadden Bodh Gaya bezocht waar de Boeddha Verlichting vond onder de Bodhi boom. Een kleinkind van die boom staat nog steeds op dezelfde plek en elke winter komen daar vele honderden boeddhistische monniken naar toe vanuit de hele wereld. De jongens hadden gemediteerd in de grotten van Hampi aan een magische rivier. Ook een pelgrimsplaats.

Eric en Danny hadden ashrams bezocht en wijze mannen ontmoet. Ze hadden cursussen gevolgd in meditatie en yoga. Meer dan een jaar waren ze al in India en voorlopig waren ze neergestreken op dit strand en hadden er hun hut gebouwd. Hier brachten ze het geleerde in praktijk en bestudeerden de Upanishads, de Ramayana en de Bhagavat Gita. Ze verdienden geld met de verkoop van fluiten en pannenkoeken, op de markt en aan voorbijgangers. Ze voelden zich gelukkig met dit leven en hadden helemaal geen behoefte om terug te gaan naar het westen. Deze jongens waren niet de weg of zichzelf kwijt geraakt, zoals sommigen die ik op de markt had gezien. Ze waren bewust op zoek gegaan naar wat het oosten hen aan wijsheid had te bieden.

Ik was onder de indruk van hun verhaal en het zette me aan het denken. Ik was opgevoed naar de standaardnormen van mijn cultuur: studeren, carrière maken, gezin stichten en afronden met een goed pensioen. Dat was

de maatschappelijke formule voor een gelukkig leven. En we willen allemaal gelukkig zijn. Maar dat die formule de enige was voor geluk had ik nooit geaccepteerd, het sprak mij niet aan, motiveerde me niet.

Deze jongens lieten me zien dat je kunt besluiten om je eigen weg door het leven te vinden en verder te kijken dan de gebaande paden.

Luid getoeter en een snelle zwenking van de taxi brengt me met een schok terug in de eenentwintigste eeuw. Op reis met Elsja. Onze chauffeur heeft zojuist op nonchalante wijze onze levens gered, nadat hij die op even nonchalante wijze in gevaar had gebracht, zoals regelmatig gebeurt in het Indiase verkeer. Elsja, die was weg gedoezeld, zit nu ook recht op.

Enige tijd volgen we oplettend de rijstijl van onze taxi, maar geven ons dan weer over aan het lot. Elsja zakt langzaam weg met haar hoofd tegen mijn schouder en ik ga verder met mijn herinneringen van ruim dertig jaar geleden.

Ik mijmer over het fenomeen hippies. De gevestigde orde zag hen toen voornamelijk als drop-outs. Voor sommigen klopte dat ook wel, maar niet voor allen. Velen zochten naar andere vormen van leven, werken en gelukkig zijn, omdat er onvrede was met wat de westerse maatschappij daarvoor bood.

Na de tweede wereldoorlog had Europa zich met vereende krachten, opgestroopte mouwen en hard werken hersteld in een fenomenale wederopbouw. De oude waarden van voor de oorlog waren nog steeds de norm: geld verdienen, sparen, trouwen, kinderen, kortom huisje-boompje-beestje en elke zondag naar de kerk.

Maar voor een nieuwe generatie, geboren na de oorlog, was dit niet het leven dat ze wilden leiden. Voor sommige jongeren althans. Er moest meer in het leven zijn dan het voorspelbare, uitglijnde pad van de wieg tot het graf om zekerheid te hebben. Het leven moest en dieper doel hebben met meer individuele vrijheid, manieren van leven, visies en inzichten, waarden en wijsheden. De antwoorden die de maatschappij en kerkelijke instituten gaven waren niet meer bevredigend.

Protestsongs van zangers als Bob Dylan, Donovan, Cat Stevens en John Lennon kwamen op, die de massale onvrede over de Vietnam oorlog en de beklemming van een burgerlijk bestaan tot uiting brachten. Woodstock

vond plaats. Je hoorde slogans zoals: ‘Make love, not war.’ ‘Flower power.’ ‘We are gonna change the world.’ ‘We are star dust, we are golden.’

Vragen kwamen boven als: Wie zijn wij? Waar gaan we naar toe? Wat is de essentie van het leven buiten het maatschappelijke?

Het zoeken naar antwoorden werd voor sommigen steeds dringender.

Kwamen de wijzen niet uit het oosten? Misschien dat daar de inzichten lagen. De trektocht van de zoekers naar het oosten begon. Magic bussen vertrokken van Londen en Amsterdam naar Afghanistan en India met op de zijkant teksten als: *Bombay or bust*. De Beatles ontdekten transcendentale meditatie en lieten zich inspireren door de grondlegger, Maharishi Mahesh Yogi, in diens ashram in Rishikesh, in de voetheuvels van de Himalaya.

Sommige zoekers, eigenlijk ontdekkingsreizigers naar andere waarden, kwamen terecht op de stranden van Goa met verschillende ervaringen. Er waren er die, vooral in Afghanistan, de marihuana en hasjiesj ontdekten en meenden met deze geestverruimende middelen nieuwe innerlijke waarden te ontdekken. In die tijd waren de boeken van Carlos Castaneda erg populair. Had diens sjamanenleraar, Don Juan, niet peyote gebruikt, de hallucinerende cactusvrucht, om Castaneda te laten ervaren dat er andere realiteiten zijn? En adepten van de hindoegod Shiva rookten ook chillums met hasjiesj. In Amerika had Timothy Leary vanuit een soortgelijke visie geëxperimenteerd met LSD.

Er bestond toen nog geen wereldwijde kennis en gebruik van drugs, het was allemaal nieuw en spannend.

Op de hippiemarkt in Anjuna kreeg ik de indruk dat sommige zoekers niet veel verder kwamen dan te zwalken van de ene hallucinerende trip naar de andere: gelukkig als ze stoned waren, miserabel als de trip voorbij was.

Eric en Danny, die ook wel hielden van een joint of chillum op zijn tijd, waren toch niet blijven steken in deze dope-trip. Zij waren werkelijk op zoek gegaan naar andere levensvisies, waarheden en wijsheden. Zij waren bereid om te experimenteren met meditatie en yoga, zaken die in die tijd vaak als zweverig werden gezien. Ze wilden leren en ervaren. Vooral ervaren, want ervaren is pas echt weten. Dat is iets anders dan boekenkennis.

Ik begreep de zoektocht van de hippies en voelde een innerlijke connectie met hen. Het streven naar een goede maatschappelijke loopbaan met geld

en status had mij nooit erg aangesproken. Ik begreep niet zo goed waarom het voor mijn vrienden zo belangrijk was wat voor merk brommer ze hadden en, later, welk type auto. Onderling konden ze daarover pochen. Voor mij waren het niet meer dan vervoersmiddelen. Die hele competitiestrijd over bezit en status en later het voortdurend opbouwen van ‘zekerheid voor de toekomst’, zei me niets. Iets in mij rebelleerde tegen die opgelegde waarden, deze tredmolen. Ik voelde me een buitenstaander. Ik was een rebel tegen de gevestigde orde, maar ik had niets om voor te rebelleren. Een *‘rebel without a cause’*.

De herinnering komt bij mij boven dat ik voor een document bij de burgerlijke stand op het stadhuis moest zijn. Achter de lange balie zag ik rijen bureau’s, waarop schrijfmachines en stapels papieren. Achter de bureau’s zaten mannen en vrouwen die daar de hele dag mee bezig waren. Jaren achtereen. Een gevoel van afgrijzen be kroop mij toen en de gedachte drong zich op: zo wil ik nooit leven!

Elsja stoot me aan en ik ben terug in het hier en nu, in een taxi in Goa. Ze wijst naar buiten en ik zie tussen de heuvels en palmen door, het witte strand en de diepblauwe zee. We naderen ons doel, het vissersdorpje Shantipur, waar ik al jaren regelmatig kom.

Ik ontmoet Bhagwan Shree Rajneesh

Shantipur is, in het begin van de 21ste eeuw, waarschijnlijk een van de laatste plekken in Goa, waar nog iets van de oude hippiesfeer is te proeven, hoewel ook hier het commercieel toerisme zichtbaar en voelbaar wordt. Maar het is veel kleinschaliger dan elders in Goa. In Shantipur zijn geen grote hotels met zwembaden en luxe bars, disco's of chique modewinkels. Hier heeft de lokale bevolking kleine *guest houses* gebouwd en verhuurt kamers. De meeste restaurantjes zijn opgetrokken uit bamboe, vaak op het strand en ze worden na elk seizoen weer afgebroken.

Er verblijven hier veel jonge rugzakreizigers en er heeft zich een alternatieve subcultuur ontwikkeld met yoga, meditatie, Tai Chi, Reiki, Shiatsu, satsangs, allerlei cursussen en retraites. Er lopen veel getalenteerde musici rond die 's avonds in de bamboe eettentjes spelen in ad hoc gevormde bandjes en waar later de *'magic hat'* rond gaat voor een vrijwillige bijdrage. Ook zijn er oude hippies uit de kleurrijke 'flower power' dagen, met lange grijze haren, baarden en gegroefde gezichten.

Maar ook het nieuwe jonge volk ziet er rebels uit, met rastahaar, hanenkammen, tatoeages, piercings en fantasiekleiding, die doet denken aan sprookjes en de middeleeuwen. Mooie meisjes en jongens. We komen ze onderweg al tegen, op scooters, met fladderende haren en blije gezichten.

Elsja en ik laten ons met de taxi afzetten bij Mama's restaurant. Deze stevige en moederlijke vrouw runt al vele jaren met haar familie een groot open restaurant met tuin. Mama is de drijvende kracht achter het familiebedrijf. Haar eethuis heeft ondermeer een lange, gezellige gemeenschappelijke tafel en er is de sfeer van een internationale herberg uit vroeger tijden. Voor nachtbrakers die lang uitslapen hangt er het bordje: *'Breakfast any time'*.

Mama herkent ons en ze begroet ons hartelijk. We laden onze reistassen uit de taxi en bestellen ontbijt. Het is nog vroeg, maar de keuken is al open en de eerste klanten komen met slaperige hoofden aangewandeld voor hun eerste shot cafeïne.

Een fraaie verzameling mensen begint binnen te druppelen. Jonge gespierde

mannen met tatoeages op behaarde borsten en korte leren vesten. Feeëriek ranke meisjes met lange haren en luchtige losse kleding. Een jong stel, die ik in vorige jaren verliefd over het strand heb zien lopen, heeft nu een baby in een draagdoek. We zien baardige bleke mannen in lungi's. Een tanige witharige oude hippie. Een lange man met laarzen die kraaltjes heeft gevlochten in zijn baard en haren. Een jolig stel met opgeknoopt rastahaar. Een mooi meisje met geschoren schedel en geloken Boeddhaogen.

Veel mensen dragen brede leren gordels met tasjes, omdat de lungi's en populaire kleurrijke turkse broeken, met kruis rond de knieën, geen zakken hebben. En het staat stoer.

Niet iedereen ziet er zo fantasievol of exotisch uit. Gewone sport- en vakantiekleiding boven moderne kale koppen zie je ook. Het is vooral de vrijheid om je te kleden zoals je wilt en voelt, die mij aanspreekt.

Na ons ontbijt van koffie en tropische fruitsalade, pakken Elsja en ik onze reistassen en lopen over de smalle paadjes van het dorp, tussen heggen en erven van huisjes, naar de kamer die we al vaker huurden. Er scharrelen kippen over het pad en in de tuinen zien we een paar varkens op zoek naar eetbaar afval. Bij een kraan doet een vrouw op haar hurken de was in een teil. Dan komen we bij het grote huis van het gepensioneerde echtpaar Fernandez. Een naam uit de Portugese koloniale tijd, maar het zijn rasechte Goanen. In de winter verhuren ze kamers en wonen dan zelf in een paar achterkamers.

Mevrouw Fernandez, of Felicia voor stamgasten, verwelkomt ons met een brede glimlach, omdat we oude vertrouwde gasten zijn. Ze gaat ons voor naar onze grote koele kamer met balkon, eigen badkamer en een klein aanrecht met gaspit en enkele pannetjes. Deze matige luxe is voldoende voor ons, want van hier kunnen we genieten van het uitzicht op kokospalmen en de blauwe zee.

We zijn moe want we slapen maar weinig in de nachtbus. We nemen een douche en gaan dankbaar liggen op het brede bed dat niet hobbelt of slingerert, maar gewoon stil staat. Wat een comfort.

Voordat ik mijn ogen sluit, zie ik de kokospalmladeren die door de open deur van het balkon mij ritselend een welkom wuiven.

Ik heb een gevoel van thuiskomen.

Er loopt veel muzikaal talent rond in Shantipur en verschillende musici ko-

men tegen zonsondergang naar het strand om gezamenlijk de zon te begeleiden terwijl die naar de horizon zakt. Het is een dagelijks ritueel. Er zijn avonden geweest met veel gitaren en violen, alle soorten fluiten en diverse percussie-instrumenten, van trommels tot rammelaars.

Elsja en ik hebben, na een lekkere lange siësta, onze spullen uitgepakt en de kamer een beetje ingericht. Waar we ook zijn, we hebben altijd een paar sarongs en mooie lappen bij ons om de kamer een eigen sfeer te geven. Dan lopen we bij een lage zon naar het strand waar de muziek speelt, voor onze favoriete strandtent Sunshine. Elsja heeft haar fluiten bij zich en ik mijn kleine reis-djembé. De klanken van ‘Om mata Kali, Om mata Durga’ komen ons al tegemoet.

Met Elsja op de rotsheuvel bij Shantipur

De Zweed Lars zingt bij muziek van zijn gitaar. Hij geeft meestal de toon aan en komt hier net als wij al jaren. Rond hem zitten meer musici op het strand. Als hij ons ziet legt hij zijn instrument neer en omhelst ons.

Lars speelt en zingt meestal spirituele liederen, over de natuur of gewijd aan hindoegoden en godinnen, zoals Krishna, Shiva, Durga en Kali.

De meeste songs zijn bekend bij de bezoekers van Shantipur, waarvan velen

het alternatieve en spirituele pad bewandelen en al veel door India hebben gereisd.

Elsja en ik voegen ons met fluit en trom bij de anderen. Ik kijk daarbij langs de kring van mensen. Veel gezichten ken ik. Net als wij overwinteren ze regelmatig in India. Ik wissel glimlachjes en hoofdknikjes van herkenning uit. Het repertoire is ons bekend en we spelen meteen mee.

Naarmate de zon verder daalt en het koeler wordt, komen steeds meer mensen op de muziek af. Meisjes dansen in zwerige gewaden. Jongleurs goochelen met kristallen ballen en lenige acrobaten oefenen met fakkelstokken, vuurslingers en hoelahoepels. Anderen staan op hun handen of maken menselijke torens. Bij de steeds roder wordende ondergaande zon verworpen ze tot bewegende silhouetten tegen de avondhemel. Er wordt gezongen, gedanst, geklapt en gelachen. Allengs wordt het donkerder en na een opzweepend crescendo van de laatste song, stoppen we de muziek en gaat iedereen met zaklantaarns zijns weegs.

De volgende ochtend ben ik, zoals gewoonlijk, vroeg wakker, als het eerste daglicht door de open balkondeuren naar binnen komt. De zon is nog niet boven de heuvels van het achterland geklommen. Ik sta op, loop naar het balkon en zie tussen de kokospalmen door de zee en het nog lege strand. Het is heerlijk fris en ik wil naar de zee. Elsja ligt nog te slapen. Ik kijk vertederd naar haar krullen die als een krans om haar hoofd op het kussen liggen. Haar adem is rustig en ze ziet er vredig uit. Zij is een avondmens, maar ik heb 's morgens al meteen de kriebels om in actie te komen. Ik leg een briefje neer en ga zachtjes weg.

Tien minuten later sta ik genietend op het strand.

De uitgestrekte zee, die van ochtendgrijs steeds blauwer wordt, naarmate de zon boven verre heuvels en nabije palmen uitstijgt, geeft mij altijd een enorm gevoel van vrijheid. De zee is een puur en ongerept stuk natuur waar ik me Een mee voel.

Er komt net een zwarte, houten vlerkprauw aan vanuit zee. Met de buitenboordmotor op volle kracht vaart de boot recht op het strand af. Aan boord zie ik vier visserlui die zich schrap zetten. In de branding wordt de buitenboordmotor omhoog geklapt en zodra de boeg het strand op komt springen de vissers overboord in het kniehoog water. Enige mannen, die op het strand stonden te wachten, lopen het water in. Met vereende krachten

wordt de boot met de boeg naar zee gedraaid en het strand opgetrokken. Onder de kielbalk worden steeds houten balken gelegd, die ingeget worden met oude smeerolie. Daarover glijdt de boot die steeds hoger het strand wordt opgetrokken en geduwd om bij vloed vrij te blijven van de zee. Ik sta een tijdje te kijken, krijg een gevoel van overbodigheid, dus duw ik mee. De visserlui grijnzen me toe en er is even een kameraadschappelijke verbondenheid.

Vrouwen met lege manden op het hoofd, komen aanlopen uit het dorp. Om hun bloemetjesjurken hebben ze oude lappen geknoopt als schort. Ze helpen de mannen met het uit de netten plukken van de vissen en gooien ze op lengte in verschillende manden. Vooral sardien en makreel. Maar in het net zitten ook krabben, enkele kreeften en garnalen, een baby haai en een *king fish*. Een zeeslang die in het net verstrikt raakte wordt op het strand gegooid. Hij leeft nog en kronkelt over het zand. Ik pak een stok en werp de slang terug in de branding. Nog net zie ik het dier op topsnelheid naar het diepe kronkelen.

Ik kijk in de manden en zie dat de visvangst niet groot is. Hoe lang hebben ze daarover gevist met vier man? Maar zo denken de vissers daar misschien niet over. Vis is voedsel. Er is vis dus is er eten voor de familie.

Ik slenter verder over het brede witte strand. Op regelmatige afstanden zijn mannen bezig met het bouwen van bamboe eethuisjes, voor het opkomende toeristenseizoen. Zij zijn ingeloot, want er zijn een groot aantal uitbaters die een restaurantje zouden willen opzetten. Maar de plaatsen zijn beperkt, hoewel het er elk jaar meer zijn. Sommige strandtenten zijn al open omdat ze te voren zeker wisten dat ze ingeloot zouden worden. Voor die zekerheid hebben ze waarschijnlijk extra moeten betalen aan een ambtenaar.

Na enige tijd kom ik op een verlaten stuk strand. Leeg van activiteiten, maar vol puur natuur. Geen bouwen met bamboe, geen prauwen en visserlui, maar alleen de vroege zonnestralen over het zand en de zee. Twee kraaien vechten krassend over een visje dat ze gegapt hebben van de visserlui en hier naar toe gevlogen. Ik kijk over het blauwe water en de golven die uitlopen op het zand. Steeds nieuwe golven van steeds dezelfde zee. Ik overpeins de invloed die Goa op mijn leven heeft gehad. Althans de gebeurtenissen die hier hebben plaats gevonden. Een van de belangrijkste daarvan was een ontmoeting op die dag dat ik voor het eerst over de hippiemarkt van Anjuna liep.